

SMARTCOOP ERKENDE CVSO BIJZONDER VERSLAG VAN DE ERKENDE COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAPPEN

Bijlage bij het jaarlijks beheerverslag, zoals bepaald in artikel 1 § 7 van het koninklijk besluit van 8 januari 1962 tot vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van de groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van de coöperatieve vennootschappen.

INLEIDING

Zoals bepaald in artikel 1, §1 van het koninklijk besluit van 8 januari 1962 tot vaststelling van de voorwaarden [tot erkenning] van de [...] groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van de coöperatieve vennootschappen, kunnen de coöperatieve vennootschappen slechts worden erkend als organisatie die bevoegd is om deel te nemen aan de samenstelling van de algemene vergadering van de Nationale Raad voor de Coöperatie, wanneer hun werking en hun statuten in overeenstemming zijn met de coöperatieve beginselen, bedoeld in artikel 5 van de wet van 20 juli 1955 houdende instelling van een Nationale Raad voor Coöperatie.

Dit verslag heeft tot doel om uit te leggen in hoeverre de werking van SmartCoop en haar statuten overeenstemmen met de coöperatieve principes van de ICA en het koninklijk besluit van 8 januari 1962.

Dit verslag werd opgesteld op basis van een modelverslag van de NRC.

Principe 1 van de ICA: vrijwillig en open lidmaatschap.

In 2024 werden 4.207 vennoten vrijwillig lid van de coöperatie.

De vennootschap heeft geen aanvragen tot aansluiting geweigerd, maar stelde wel het ontslag vast van 175 vennoten. Geen enkele terugtrekkingsaanvraag werd geweigerd. Zes vennoten werden uitgesloten in overeenstemming met de door de coöperatie bepaalde regels. .

Principe 2 van de ICA: democratische controle door de leden

Op 31 december 2024 telde de coöperatieve vennootschap 41.702 vennoten, verdeeld als volgt:

- 41.580 vennoten van categorie A;
- 94 vennoten van categorie B;
- 28 vennoten van categorie C. .

841 vennoten brachten hun stem uit op de gewone algemene vergadering van 18/06/2024.

Zoals bepaald in artikel 1 §3 van het koninklijk besluit van 8 januari 1962 wordt in artikel 37 van de statuten van SmartCoop het principe van 1 persoon = 1 stem vastgelegd.

De coöperatieve vennootschap SmartCoop werd in 2016 opgericht door:

- de privéstichting "SMartBe", KBO 0806.201.741, met hoofdzetel te 1060 Sint-Gillis, Coenraetsstraat 72
- de heer Sandrino Graceffa, woonachtig te 1190 Brussel, Zevenbunderslaan 89
- de heer Nicolas Wallet, woonachtig te 59120 Loos, Rue des Acacias 100 (Frankrijk).

De oprichters hebben geen bijzonder statuut voor de besluitvorming tijdens de algemene vergadering.

De bestuursleden worden door de algemene vergadering benoemd voor een mandaat van 4 jaar (artikel 24 van de statuten). Ze oefenen hun mandaat gratis uit (artikel 23 van de statuten).

Er is geen statutair bestuurder.

In 2024 droegen de volgende initiatieven bij tot de concrete participatie van de vennoten:

Het ethisch comité

Het ethisch comité is een raadgevend orgaan dat voor Smart is opgericht en waakt erover dat de praktijken van de coöperatie overeenstemmen met de waarden die ze uitdraagt.

De doelstelling van het ethisch comité is om de legitimiteit te bevorderen van Smart als maatschappelijk verantwoord speler (en werkgever) die niet alles toelaat en de duidelijke wens formuleert om beschermingsmechanismen te implementeren. Het ethisch comité ziet erop toe dat de praktijken van de coöperatie overeenstemmen met de waarden die ze uitdraagt.

Als raadgevend orgaan formuleert het advies (als het daarom gevraagd wordt) en aanbevelingen ter attentie van Smart. Zo kan het comité verschillende entiteiten of instanties van Smart vragen stellen over hun praktijken of een andere vorm van onderzoek doen.

Het ethisch comité mag geen arbitrage of bemiddeling doen in de plaats van andere bevoegde instanties. Om de legitimiteit van het comité te versterken, is zijn expertisedomein als volgt afgebakend: het operationele, de politiek, de afvaardiging van het personeel, de leden van Smart (die zelf ook betrokken kunnen zijn).

Het ethisch comité van Smart bestaat uit drie vennoten die lid zijn van de ondersteunende teams, twee externe deskundigen en zes vennoten die de diensten van Smart gebruiken.

In 2024 heeft het comité kennisgenomen van zeven nieuwe cases. Sommige zijn vanzelf opgelost geraakt, andere werden niet officieel aangevraagd. Bijgevolg werd het debat over die laatste bij gebrek aan tijd uitgesteld. Er werden drie cases behandeld, waaronder een over artificiële intelligentie, die veel tijd in beslag nam. De aanbevelingen zullen in 2025 afgerond worden (artificiële intelligentie, discriminatie en sekswork).

Het comité is acht keer bijeengekomen in 2024 en heeft er ook twee nieuwe leden bij. Alle leden van het comité volgden een tweedaagse opleiding over ethische dilemma's in een sociale onderneming. Daarnaast werkte het comité mee aan de organisatie van een debat over artificiële intelligentie.

Proces van toe-eigening tot de algemene vergadering

Een algemene vergadering is een proces. Niet alles wat ermee te maken heeft, gebeurt op de dag zelf. Daarom stellen we vooraf alle mogelijke middelen ter beschikking zodat de vennoten de informatie makkelijk onder de knie kunnen krijgen.

Er werden dit jaar opnieuw tools ter beschikking gesteld, zoals video's met uitleg over alle verslagen die voor een algemene vergadering moeten worden opgemaakt, maar ook over de cijfers van 2023 en het model Smart. Naast de verzending van de documenten werden er presentaties, workshops en uitwisselingen georganiseerd om de algemene vergadering te helpen voorbereiden. Over de cijfers van 2023 werd vooraf een workshop georganiseerd, die live online te volgen was en later ook geraadpleegd kon worden. Ook op de dag van de algemene vergadering vonden een twintigtal workshops plaats.

Het evenement Let's Coop dat rond de algemene vergadering georganiseerd wordt, vond plaats met plenaire bijeenkomsten, workshops en informele ontmoetingsmomenten. 's Ochtends vond een plenaire zitting plaats die live werd uitgezonden en waar verslag werd uitgebracht over het afgelopen jaar, meer bepaald met een aantal hoogtepunten of de actualiteit. Bovendien namen verschillende vennoten het woord. Daardoor was het ook mogelijk om de onderwerpen van de algemene vergadering verder uit te diepen en in de namiddag enkel workshops te organiseren. Er was ook meer tijd voor een vragenronde.

Voordat het informelere gedeelte 's avonds van start ging, werden de resultaten van de stemmen nog meegedeeld.

Ontwikkeling van de participatie

Opdat de democratie ook buiten de structuur van het bestuur kan worden uitgeoefend, creëert Smart participatiemogelijkheden voor alle vennoten die dat willen. Smart in Progress ging bijvoorbeeld vijf seizoenen mee. Het lag aan de basis van de oprichting van de coöperatie en was dus belangrijk voor de geschiedenis van Smart.

Het is niet alleen de bedoeling dat de vennoten zelf initiatief kunnen nemen en iets aan hun behoeften kunnen doen, maar ook om een participatie in de hand te werken die niet meer enkel op de coöperatieve onderneming is gericht, maar ook toegespitst is op andere aspecten. Daarom stelt Smart een aanbod samen met netwerkbijeenkomsten voor de leden en hun economische ontwikkeling, arbeidsomstandigheden en sociale bescherming.

Ook voor het gezamenlijke project blijft het participatieve aspect aanwezig. De vennoten worden zoveel mogelijk aangespoord om mee te doen en er is specifieke aandacht voor de capaciteit om veranderingen in de praktijk om te zetten. De werkzaamheden in verband met de toekomstige strategie en het economisch model zullen tot nieuwe voorstellen leiden.

SmartLabs

Onze manier van werken blijft evolueren door andere formats uit te proberen, zodat een gemeenschap zoals die van Smart actief betrokken wordt bij de concrete omzetting van de verwachtingen.

In de coöperatie praten we per definitie veel met elkaar om de onderneming heruit te vinden en na te denken over onze collectieve toekomst en alle aspecten van werk. Het is een permanente doelstelling om die woorden en ideeën ook concreet te maken en

in daden om te zetten. Sinds september 2022 worden zo de SmartLabs georganiseerd in navolging van Smart in Progress, praktijklaboratoria die voor en door de leden geleid worden. Het doel is om de vennoten de middelen te geven om hun dagelijkse realiteit op hun niveau te verbeteren, door samen in groep concrete projecten uit te voeren en vooraf bepaalde thema's in de praktijk om te zetten.

Op twee jaar tijd hebben er zich een tiental SmartLab-groepen gevormd over verschillende thema's: "Psychopraticien·nes de Smart, unissez-vous", "Beeldende Kunsten", "Métiers du Bien-être", "Allez plus loin avec une activité expérimentée", "Reconnaissance légale des artisan·es des entreprises partagées", "Bijouterie : optimisons le merchandising". Maar ook op voorstel van Smart rond thema's in verband met de arbeidsomstandigheden van de leden: "Conditions de rémunération" (loonvoorwaarden), "Prévention des risques et couverture sociale en cas de maladie" (risicopreventie en sociale bescherming in geval van ziekte).

Meer dan 300 personen hebben interesse getoond en uiteindelijk zijn 200 personen regelmatig samengekomen, goed voor meer dan 150 uur ontmoetingen.

De SmartLabs volgen niet per se hetzelfde model of stramien. Er worden werkmethodes uitgewisseld of netwerken gevormd, advocacy-activiteiten opgezet, sommige groepen ondernemen actie of creëren samen nieuwe sectoren, of er is sprake van peer-to-peerbegeleiding en coaching.

Meer actie voor betere arbeidsomstandigheden: de vergadering van werknemers

Al sinds haar oprichting is de emancipatie van werkers van fundamenteel belang voor Smart. Betere arbeidsomstandigheden en een bredere toegang tot de sociale zekerheid zijn daarvoor essentieel.

In 2024 spoorde Smart haar gemeenschap aan om samen actie te ondernemen rond drie belangrijke onderwerpen:

- Betere loonvoorwaarden
- De preventie van arbeidsongevallen en burn-out
- Een betere sociale bescherming in geval van ziekte

In maart 2024 konden de leden een online-enquête invullen, die uiteindelijk 228 keer beantwoord werd. Daaruit bleek een middelmatige tevredenheid over de arbeidsomstandigheden en over de toegang tot sociale bescherming in geval van ziekte. Dankzij de enquête konden de eerste eisen op tafel worden gelegd: recht hebben op een volledige sociale dekking, een universeel inkomen, loonschalen, maaltijdcheques of een dertiende maand.

De enquête vormde ook de basis voor verdere gesprekken tijdens workshops en SmartLabs in Antwerpen, Brussel, Gent en Luik. Daaruit kwamen 35 actiepijlers en concrete eisen naar voren.

De allereerste keer vergadering van werknemers vond plaats op 14 november 2024. De leden van de coöperatie kwamen samen in Brussel voor een reeks workshops, debatten en een plenaire zitting. Er werd gedebatteerd over 8 van de 35 actiepijlers, met de opstelling van een collectief eisenpakket als resultaat.

Vernieuwing Raad van bestuur

Elk jaar wordt de Raad van bestuur gedeeltelijk vernieuwd. Na de verkiezing tijdens de algemene vergadering van juni 2024 kwamen er twee nieuwe mensen bij.

Om de openstaande zetels voor niet-ingevulde maar lopende mandaten in de Raad van bestuur toch in te vullen, kozen de bestuursleden er eind 2024 voor om drie nieuwe personen te coöpteren. De algemene vergadering kan die mandaten goedkeuren.

Coöptatie is een nieuw procedé om bestuursposten in te vullen die bijvoorbeeld zijn vrijgekomen door een ontslag of omdat niemand verkozen werd tijdens de vorige verkiezingen. De criteria om die posten in te vullen, zijn in de statuten van de coöperatie bepaald. Een coöptatie moet bevestigd worden door een stemming tijdens de volgende algemene vergadering.

Op het einde van het jaar was de Raad van bestuur dus opnieuw voltallig. De gedeeltelijke vernieuwing in juni 2025 kan daardoor ook naar behoren aangevangen worden.

Tot vier jaar geleden werd de Raad van bestuur nog volledig vernieuwd, maar sinds 2021 werd er een 'rotatie' ingevoerd, zodat de Raad elk jaar gedeeltelijk vernieuwd wordt en de mandaten gespreid worden. .

Principe 3 van de ICA: economische participatie vanwege de leden

In overeenstemming met de statuten, die voorzien in de niet-distributie van de resultaten, neemt de gewone algemene vergadering van vennoten het besluit om het resultaat toe te wijzen aan de ondeelbare reserves. Die moeten de coöperatie toelaten om investeringen te doen waarvoor de Raad van bestuur kiest.

Uit hoofde van artikel 43 van de statuten van SmartCoop, zullen de winsten toegewezen worden aan een reserve om de ontwikkeling van de vennootschap te financieren in overeenstemming met haar oogmerk en waarden, en de diensten die ze aan de vennoten biedt. Een deel van de jaarlijkse middelen is gewijd aan het informeren en opleiden van haar huidige en potentiële vennoten, of van het grote publiek.

In artikel 6:120 §1, 5e lid van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, en in artikel 20 van de statuten van SmartCoop, wordt bepaald dat alle vennoten die de hoedanigheid van vennoot verliezen, recht hebben op de terugbetaling van hun aandelen ten belope van de prijs van inschrijving van die aandelen (ten bedrage van het werkelijk volgestorte en nog niet terugbetaalde bedrag), met uitsluiting van elke participatie in enige reserves of winsten, onder welke vorm dan ook.

In artikel 46 van de statuten van SmartCoop wordt voorzien dat na aanzuivering van alle schulden, lasten en vereffeningskosten, en terugbetaling aan de vennoten van hun inbreng, wat na de vereffening overblijft een bestemming krijgt die zo dicht mogelijk aansluit bij het maatschappelijk doel van de vennootschap, zoals bepaald in artikel 8:5, §3 van het WVV.

Principe 4 van de ICA: autonomie en onafhankelijkheid

De vennootschap heeft geen akkoorden gesloten met lokale, gewestelijke, nationale of internationale overheden, financiële instellingen, investeerders, klanten, leveranciers enz. die de autonomie van de onderneming zouden kunnen schaden of in gevaar brengen.

Principe 5 van de ICA: onderwijs, vorming en informatieverstrekking

In 2024 ondernam SmartCoop verschillende initiatieven en projecten om haar huidige en potentiële vennoten en/of het grote publiek te informeren en op te leiden.

Opleidingen voor de collega's van de ondersteunende teams

Deze opleidingen worden georganiseerd in samenspraak met de managers van elke directie. Er werden 72 opleidingen gegeven voor 1.946,5 uur in totaal.

Opleidingen voor de vennoten en het grote publiek

Het opleidingsaanbod is beschikbaar op de website van Smart. De coöperatie bood 84 opleidingen aan in 2024 voor 564 deelnemers.

De tools van Smart kunnen gebruiken

De gebruikersgids (guide.smart.coop) werd aanzienlijk aangevuld met nieuwe inhoud om de kennis van de Smart-tools te bevorderen en ervoor te zorgen dat de leden minder hulp nodig hebben om ze te gebruiken. De gids wordt steeds meer geraadpleegd. Het is niet altijd evident om de tools en diensten die onze gedeelde onderneming biedt, onder de knie te krijgen. Begrijpen hoe ze te gebruiken en welke regels of principes aan de basis liggen, is nochtans essentieel. Daarvoor wordt vandaag nog veel gerekend op de steun van de adviesverleners die de vennoten dagelijks begeleiden.

Dankzij collectieve workshops is het mogelijk om de tools en diensten van Smart te leren gebruiken. Het is de bedoeling dat de vennoten autonomer kunnen worden en dat Smart hun projecten nog beter kan begeleiden.

Een hele dag over de ontwikkeling van een activiteit

In het najaar 2024 vond Rapoûlaedje plaats – Waalse term voor 'bijeenkomst' – en het was een groot succes. Om en bij de zeventig deelnemers konden de hele dag door kiezen uit negen workshops over de verschillende aspecten van professionele ontwikkeling. Ze konden hun manier van werken in vraag stellen of nieuwe mogelijkheden ontdekken. Het evenement vond plaats bij COOP in Anderlecht, een gezellige locatie waar ook ruimte was voor een informeel gesprek en inspirerende ontmoetingen.

Workshops Coöperatief leven en co-ontwikkeling

Er werd een jaarprogramma met workshops samengesteld om de coöperatieve cultuur te delen en uit te dragen, participatie in de hand te werken en vooruitgang te boeken met de school voor de coöperatie.

De workshops voor de vennoten en de ondersteunende teams moeten de coöperatieve cultuur uitdragen en de coöperatieve werking bevattelijk maken. Bijvoorbeeld over het lidmaatschap en coöperaties, de geschiedenis van coöperaties, de loonfiche (en sociale zekerheid) begrijpen, of over onderwerpen ter voorbereiding van de algemene vergadering en over de participatiemogelijkheden binnen Smart, maar ook sessies om de integratie van nieuwe collega's bij de ondersteunende teams te bevorderen.

In het voorjaar vond in onze coöperatie de eerste reeks van co-ontwikkeling plaats, een methode die collectieve intelligentie gebruikt om individuele projecten vooruit te helpen. Een groep vakgenoten komt bijeen om raad te vragen en te geven over een probleem of bepaalde noodzaak. Dat kan gaan over de combinatie van werk- en privéleven, beter communiceren over de producten die je te koop aanbiedt, bepaalde projecten anders aanpakken enz. Zo kunnen mensen in een kader van vertrouwen van elkaar leren en wordt samenwerking bevorderd. De eerste reacties waren zo enthousiast dat het project ook in 2025 blijft voortduren.

In samenspraak met de verschillende kantoren in België werd een zesmaandelijks planning opgesteld, waardoor er meer workshops plaatsvonden en de participatie versterkt werd.

Sensibilisering over de arbeidsomstandigheden en sociale bescherming

In het verlengde van de conferentiereeks over de sociale zekerheid eind 2024 en tijdens de organisatie van de vergadering van werknemers, werd er regelmatig gesensibiliseerd en geïnformeerd over de arbeidsomstandigheden:

- Betere loonvoorwaarden
- De preventie van arbeidsongevallen en burn-out
- Een betere sociale bescherming in geval van ziekte

De formats liepen uiteen: artikels, enquêtes, documentatie, participatieve workshops, SmartLabs en uiteraard de vergadering van werknemers met vormende workshops in de loop van de voormiddag en interactief theater met "Et voilà le travail !".

Levenslang leren

Sinds 2012 houdt een entiteit van de groep Smart (Professionele Vereniging van Creatieve Beroepen vzw) zich onder het toezicht van de coöperatie SmartCoop uitsluitend bezig met de publicatie van analyses en studies vanuit een standpunt van levenslang leren. Ze kan daarvoor rekenen op een subsidie die door de Federatie Wallonië-Brussel wordt toegekend. Ze maakt afwegingen die bijdragen tot het debat over kwesties in verband met freelancers en tijdelijke werknemers in tal van beroepen.

De behandelde domeinen zijn onder meer het tewerkstellingsbeleid, de sociale en solidaire economie, de economie van de cultuur, het cultuurbeleid, de sociale zekerheid, coöperaties, de verdediging van freelancers, de *commons* ...

De korte **analyses** en langere **studies** worden geschreven door medewerkers van Smart en door externe auteurs, die meestal vennoot zijn van de coöperatie.

Om de analyses en publicaties van het jaar in de verf te zetten, werden er negen conferenties/debatten georganiseerd, soms in samenwerking met SAW-B en in diverse formats ('s ochtends, 's avonds of een hele dag). Daarbij werden onderwerpen aangekaart zoals de successen en mislukkingen van de coöperatieve geschiedenis in België, welke moeilijkheden gepaard gaan met werken zonder baas, artificiële intelligentie en de invloed ervan op de beroepswereld, en het kunstenaarsstatuut.

Bovendien vonden er in de loop van het jaar tien vertoningen plaats in het kader van de ciné-club.

Er is ook een **documentatiecentrum** in de KOP in Sint-Gillis. Het beschikt over een verzameling publicaties (boeken, catalogi, essays) over diverse onderwerpen, die in lijn liggen met de activiteiten van Smart en haar partner Culture & Démocratie, een vereniging voor levenslang leren die acties onderneemt rond culturele rechten.

De verzameling is vrij organisch gegroeid en bevat publicaties over artistieke beroepen (in de domeinen sociologie, economie, recht, kunstgeschiedenis, politieke wetenschappen), "artistieke" documenten (tentoonstellingscatalogi en boeken van kunstenaars die vaak lid zijn van Smart), meer algemene publicaties over thema's als werk en ondernemerschap, de sociale en solidaire economie en de coöperatieve wereld.

Het documentatiecentrum is vooral een middel om informatie in te winnen voor de ondersteunende teams van Smart. Er zijn bibliografische bronnen beschikbaar (zowel theorie als praktijk: casestudies, voorbeelden, methodes ...) die nuttig zijn voor de ontwikkeling van Smart op alle niveaus, van de begeleiding van projecten van de leden over boekhouding tot human resources. Het documentatiecentrum werkt nauw samen met de afdeling levenslang leren en wil ook voor de vennoten van Smart een interessante bron van informatie zijn. Alle publicaties kunnen ter plaatse geraadpleegd worden. Een aantal werken zijn ook in de lokale kantoren beschikbaar.

Er zijn een aantal acties opgezet om het documentatiecentrum te animeren en zichtbaarheid te geven. Denk maar aan de tweemaandelijks selectie van boeken die in de kijker gezet worden of in verband met evenementen, posts op de blog Kronik, en het voorstel om samen over de middag boeken te bespreken.

Tijdens de **algemene vergadering** bleven we inspiratie sprokkelen voor onze eigen keuzes en praktijken: "masculinité-s en évolution: déconstruire les mythes pour une véritable égalité des genres", "territoire zéro chômeur: une expérimentation pour réaliser le 'Droit à l'Emploi' en Europe", een interactieve theatervoorstelling van Les surfeurs de la finance, een spel over een wereld zonder sociale zekerheid en workshops over arbeidsomstandigheden en sociale bescherming. .

Vorming over verantwoordelijkheid

Ten slotte is er jaarlijks voor de nieuwe bestuursleden een specifieke opleiding met Febecoop voorzien over het opnemen van een mandaat.

Tijdens de algemene vergadering 2024 kwamen er twee nieuwe bestuursleden bij in de Raad van bestuur van SmartCoop, en aan het einde van het jaar werden er drie personen gecoöpteerd. Die hadden tijd nodig om zich in hun mandaat in te werken. De nieuwe leden leerden iedereen kennen, namen kennis van de dossiers en van eerdere beslissingen, maakten zich de strategie eigen en lazen eerdere beslissingen na.

Tijdens het seminarie van eind augustus werden de competenties aangescherpt met een vorming over de cijfers om de rol als bestuurslid beter te kunnen uitoefenen. Het doel: kennis verwerven om financiële gegevens meer in detail te kunnen lezen en analyseren, de economische situatie van Smart te volgen en vragen te stellen bij de financiële verslagen die elk jaar aan de Raad van bestuur worden voorgelegd.

Een opleiding tot facilitator

Om de capaciteiten van de vennoten te versterken en ervoor te zorgen dat ook de ondersteunende teams zich blijven ontwikkelen, werden er opleidingen “faciliteren” gegeven. Het doel: co-ontwikkelingsgroepen (voor de leden) kunnen begeleiden en het aantal mogelijke groepen gaandeweg uitbreiden.

Principe 6 van de ICA: samenwerking tussen coöperaties

Net zoals Smart vennoot is van andere coöperaties, is het ook mogelijk voor partners om vennoot van Smart te worden. Zo zijn twee nieuwe partners vennoot geworden van Smart: Coopcity en Prométhéa. Smart is ook een actief lid van verschillende netwerken, zoals Febecoop, Coopkracht, SAW-B en Concertes, en is aangesloten bij Cecop en de ICA.

Op internationaal niveau blijft Smart actief deelnemen aan het netwerk CECOP (European confederation of industrial and service cooperatives) en ze blijft ook instaan voor de coördinatie van de werkgroep Future of work van de International Cooperative Entrepreneurship Think Tank (ICETT) van de ICA (Internationale Coöperatieve Alliantie).

Naast het formele aspect is het dankzij die banden mogelijk om best practices uit te wisselen en deel te nemen aan gemeenschappelijke werkgroepen. Smart blijft overigens regelmatig praktijken uitwisselen met verschillende coöperaties.

Principe 7 van de ICA: aandacht voor de gemeenschap

De gemeenschap in dienst van de gemeenschap

Zoals vermeld in principe 2 (democratische controle door de leden) over de evolutie van de participatie en in navolging van principe 6 (samenwerking tussen coöperaties), wil Smart de samenwerking tussen de productie-eenheden in de hand werken. De vennoten zijn zowel houder van een productie-eenheid als werknemer (meestal) en ze nemen

beslissingen over de richting die de coöperatie uitgaat. In die hoedanigheid en hoewel ze lid zijn van dezelfde coöperatie ontwikkelen ze hun eigen beroepsactiviteit, producten en diensten, professionele merken enz. Vandaar de vergelijking met principe 6 aangezien het erom gaat om personen te laten samenwerken, maar ook autonome werkers, 'identiteiten', collectieven.

Smart wil niet alle initiatieven, acties en evenementen centraliseren. Daarom probeert ze nieuwe dingen uit voor de begeleiding van initiatieven en van samenwerkingsverbanden voor de ontwikkeling van activiteiten, de verbetering van arbeidsomstandigheden ... Een rijke gemeenschap met duizenden vennoten die onderling zoveel kennis, ervaring en vaardigheden kunnen uitwisselen ...

Denk maar aan de co-ontwikkelingsgroepen die geleid werden door een paar vennoten/de ondersteunende teams, de SmartLabs, Rapoûlaedje, de regelmatige netwerkbijeenkomsten ...

Ons model veiligstellen: conformiteit is vereist

De kwaliteit en overeenstemming van onze processen zijn essentieel voor de veiligheid van onze coöperatie en het vertrouwen van de leden. Om daaraan te voldoen, verzetten de ondersteunende teams veel (vaak onzichtbaar) werk. Daarbij besteden ze specifieke aandacht aan:

- de verduidelijking en verbetering van onze regels voor een vlottere, bevattelijke toepassing.
- de aanvulling van onze tools met meer functionaliteiten en om ervoor te zorgen dat ze goed werken.

Ten slotte blijven we ijveren voor de erkenning van ons model en de aanpassing van de wetgeving bij de lokale, federale en gewestelijke overheden.

Voortgang in de strategie 2025

Smart heeft al meer dan 25 jaar ervaring. Vandaag toont ze de economische daadkracht van haar coöperatief model en haar sociale bestaansreden, door zich te verzetten tegen bedreigingen voor de sociale rechten en de verdeeldheid tussen werkers.

Dagelijks stellen we vast hoe degelijk de diensten zijn die de coöperatie aan haar gemeenschap biedt:

- Het kost niets om binnen Smart een productie-eenheid op te richten.
- Alle profielen die verzekerd kunnen worden, zijn welkom bij de gedeelde onderneming.
- Door het administratief beheer grotendeels op zich te nemen, maakt Smart tijd vrij voor de leden om zich op hun beroep te kunnen concentreren.
- Het model gaat in tegen afzondering.
- De risico's worden gedeeld, een persoonlijk faillissement is onmogelijk.
- De werknemers dragen bij tot de sociale zekerheid die tot vandaag de meeste bescherming biedt.

We hebben dan wel een stevige basis, maar in een samenleving die niet altijd even stabiel is, blijven er altijd projecten over om aan te werken. Van 1998 tot nu zetten we ons steevast in voor hetzelfde doel: de gemeenschap in dienst van het individu.

Voor de Raad van bestuur aan een nieuwe strategie werkt, willen de bestuursleden de lopende projecten zoveel mogelijk afronden.

Innoveren voor de toekomst

Niets is in steen gebeiteld. Zelfs niet het economisch model van Smart dat opnieuw besproken kan worden door haar hele gemeenschap, om de huidige uitdagingen nog beter het hoofd te bieden. Dat geldt ook voor de democratische vitaliteit van onze gedeelde onderneming. Als we er samen over willen praten, moeten we echter blijven inzetten op pedagogie en transparantie, zodat zoveel mogelijk mensen het onderwerp onder de knie krijgen. In de toekomst zullen er verschillende communicatiemiddelen gebruikt worden om die collectieve overlegmomenten voor te bereiden.

Om voor bepaalde projecten zo efficiënt mogelijk te groeien, gingen we voor een proefondervindelijke aanpak. Zo werden er al een aantal dingen getest:

- Rapoûlaedje, een dag om houders van een productie-eenheid te begeleiden door middel van workshops, opleidingen, peer-to-peerbegeleiding enz.
- Sessies co-ontwikkeling of collectieve intelligentie om een oplossing te vinden voor individuele professionele problemen.
- De vergadering van werknemers, met als doel een zichtbare en autonome gemeenschap te vormen om te streven naar betere arbeidsomstandigheden.

Al die proefprojecten passen in de voorbereiding van een dienstenaanbod dat zal evolueren om een beter antwoord te bieden op de diverse behoeften van vandaag en morgen.

2025 zal coöperatief zijn

De Verenigde Naties (VN) hebben 2025 uitgeroepen tot Internationaal jaar van de coöperaties. Die erkenning benadrukt het belang van ons coöperatief model en haar solidaire dimensie in een wereld waar autoritaire, individualistische praktijken en 'ieder voor zich' steeds meer terrein winnen. Onze coöperatie blijft een geloofwaardige en zekere oplossing voor alle makers en producenten, ongeacht hun identiteit. Dankzij de coöperatie kunnen we samen actie voeren om onze sociaal-economische rechten te vrijwaren en te vechten tegen het onderscheid en de classificatie van werkers. We moeten voet bij stuk blijven houden, onze waarden verdedigen en ijveren voor een rechtvaardige, respectvolle toekomst als tegengewicht voor de groeiende somberheid. Dan pas heeft onze coöperatie echt zin.